

20 Νοεμβρίου: Εορτάζει ο Όσιος Σωζόμενος

/ [Βίοι Αγίων](#)

(Επιμέλεια: Στέλιος Κούκος)

•

**Γράφει ο Δρ. Γιώργος Κάκκουρας, Επιθεωρητής Θρησκευμάτων
Υπουργείου Παιδείας Κύπρου**

Ένας από τους πιο γνωστούς και αγαπητούς Αγίους της Καρπασίας [κατεχόμενη περιοχή της Κύπρου] είναι ο [όσιος Σωζόμενος \(1\)](#). Τις πληροφορίες για τη ζωή του Αγίου αντλούμε από την Ακολουθία και το συναξάριό του, έργα του Καρπασίτη Ακακίου Μοναχού (1732/33).

Σύμφωνα με τον Ακάκιο, ο Σωζόμενος, νέος ακόμα, ακολούθησε την ασκητική ζωή και ασκήτευσε στην τοποθεσία «Κομψά», στο χωριό Ταύρου της Καρπασίας. Το πότε έζησε είναι άγνωστο. Όπως δηλώνεται, ήταν στα χρόνια της χριστιανοσύνης», μάλλον πριν την έναρξη της Φραγκοκρατίας στην Κύπρο (1192).

Είχε το χάρισμα της θαυματουργίας και της ίασης. Επίσης αναφέρεται πως υπήρξε συνεργάτης του αγίου Αυξεντίου, ο οποίος τιμάται στο χωριό Κώμη Κεπήρ της Καρπασίας και φέρεται ως ο αρχηγός των τριακοσίων Αγίων, των επονομαζόμενων «Αλαμάνων», που ήρθαν και ασκήτεψαν στην Κύπρο **(2)**.

Ο Ακάκιος Μοναχός, με το γνωστό του γλωσσικό ιδίωμα των χρόνων της Τουρκοκρατίας, γράφει στο συναξάριό του Οσίου:

«Ετούτου του αγίου Σωζομένου, το ασκητήριον οπού ασκήτευσεν είναι μέσα εις ένα σπήλαιον, απάνω εις ένα βουνόν, σιμά εις εις κάποια χωριά, όπου ευρίσκονται την σήμερον, Ταύρους, Γαλάτειας, Λειβαδιού και άλλων χωρίων και είναι επαρχία του Καρπασίου. Και το βουνόν όπου είναι απάνω λέγεται «κομψά»· ελληνικά θέλει να είπη, στρογγυλοειδής, διότι επάνω έχει τόπον όπου είναι πεδιάδα, και είναι η εκκλησία του εκεί κτισμένη, και μέσα είναι το σπήλαιον όπου ησκήτευσεν και ακόμη στέκονται [υπάρχουν] και μερικά από τα άγια του λείψανα και ευωδιάζουν κατά πολλά, και τα προσκυνούν οι χριστιανοί, όσοι υπάγουν [πηγαίνουν] εκεί διά τας ασθενείας όπου γίνονται εις τους ανθρώπους. Διότι θαυματουργεί πολλά ετούτος ο ευλογημένος άγιος, τόσον εις πιστούς, όσον και εις άπιστους, έστωντας [διότι, καθ' όσον] όπου υπαγαίνουν, και πολλοί Αγαρηνοί με τας γυναίκας τους, και λαμβάνουσι ταχέως την ίασιν, ως είναι καθώς κάθε ενός η πίστις του, και ο πόθος όπου έχει προς τον Θεόν και εις τον άγιον.

Και μέσα εις την εκκλησίαν, κατά τον βορέαν [βόρεια] έχει μίαν καμάραν, και είναι ο άγιος εκεί μέσα ζωγραφισμένος γηραιός, και είναι όσιος και όχι ιεράρχης, και έχει γράμματα όπου λέγουν, ο άγιος Σωζόμενος, (ως εγώ τα ανέγνωσα όπότεν ήμουν παιδί και εξούσαν ακόμη οι γονείς μου εν έτει αχο' [1670] Χρίστου). Ακόμη είχε και μερικά λείψανα, και ήσαν μέσα εις το άγιον σπήλαιον όπου ασκήτευσεν, και τέλος πάντων εκοιμήθη εκεί. Μα τώρα δεν ξεύρω εάν στέκουν μερικά άγια λείψανα, διότι εις τον καιρόν εκείνου του μισόχριστου και θεοκατάρατου Μαρκουλλή, όπου έκαμε την απογραφήν, ήγουν την γράπτουσαν, ερήμαξεν η Κύπρος, και απωλέσθησαν πολλοί χριστιανοί· άλλοι ετούρκισαν άλλοι έφυγαν και επήγαν εις άλλους τόπους, ομοίως και οι συγγενείς μου...

Ο άγιος Σωζόμενος λέγω, και είναι από τον καιρόν της Χριστιανοσύνης, και έστωντας όπου είναι νέος, και δεν ευρέθεται [δεν υπάρχει] εις τα βιβλία της αγίας του Χριστού εκκλησίας, εβάλθηκα εις κόπον, έστωντας διά τα πολλά θαυμάσια όπου ενεργεί και κάμνει, και έκαμα του, ήγουν εσύνθεσά του ετούτα τα ολίγα στιχηρά, οπού είναι εδώ γραμμένα· άμποτες κανένα καιρόν να τα εύρουν οι εκείσε Χριστιανοί, να τα μεταγράψουν, να τα επάρουν να τα διαβάζουν εις την αγίαν του εορτήν.

Ετούτος ο άγιος λέγουν κάποιοι εκ παραδόσεως, ότι πως ήτο πρωτοσύμβουλος του άγιου Αυξεντίου, και όταν έβαλαν καλήν βουλήν να έλθουν εκείνοι οι τριακόσιοι Αλαμάνοι (έτσι γράφει ο βίος του άγιου Αυξεντίου ως εγώ τον εδιάβασα πως είναι Αλαμάνος), εις την Κύπρον, όλοι εστάθησαν και έκαμαν προσευχήν διά να τους βοηθηση ο Κύριος να τελειώσουν την ζωήν τους θεάρεστα και να τους λυτρώνη από τας παγίδας του δαίμονος. Και ούτως τελειώνοντας την προσευχήν τους, εφιλήθησαν αγίω φιλήματι, και λαβόντες συγχώρησιν, επήγεν ο καθείς εκεί, οπού τον εφώτισεν ο Κύριος.

Ο δε άγιος Αυξέντιος δεν απεχωρίστην από τον άγιον Σωζόμενον, αλλά ολίγον μακράν απόμειναν [έμενα λίγο μακριά ο ένας από τον άλλον], και προσευχόμενοι όλην την εβδομάδα, το Σάββατον το βράδυ ήρχετο ο άγιος Αυξέντιος, έστώντας οπού ήτο νέος, εις τον άγιον Σωζόμενον, και προσευχόμενοι και συνομιλώντας, πάλιν την Κυριακήν το βράδυ επήγαινε εις την άσκησιν του, λαμβάνοντας πρώτον συγχώρησιν. Και έτσι αγωνιζόμενοι έως τέλους της αγίας τους ζωής, έως ότου ανεπαύθησαν και έλαβον τον μισθόν του κόπου τους μυριοπλασίως και επέκεινα [και περισσότερα].

Και έτσι κάμνομεν, ήγουν ποιούμεν τέλος και λέγομεν, ταις του Οσίου πατρός ημών Σωζομένου πρεσβείαις Χρίστε ο Θεός ημών, ελέησον ημάς. Αμήν. 1733, Χριστού» **(3)**.

Ο όσιος Σωζόμενος τιμάται και σε άλλα μέρη της Κύπρου, εκτός της Καρπασίας. Παρεκκλήσιο του Αγίου υπάρχει και στο χωριό Δαυλός του Πενταδακτύλου. Πρόβλημα στην Κυπριακή Αγιολογία υφίσταται αν ο όσιος Σωζόμενος της Καρπασίας και ο όσιος Σωζόμενος της Ποταμιάς **(4)** της επαρχίας Λευκωσίας μπορούν να ταυτιστούν.

Φαίνεται, όμως, να είναι δύο διαφορετικοί άγιοι με το ίδιο όνομα.

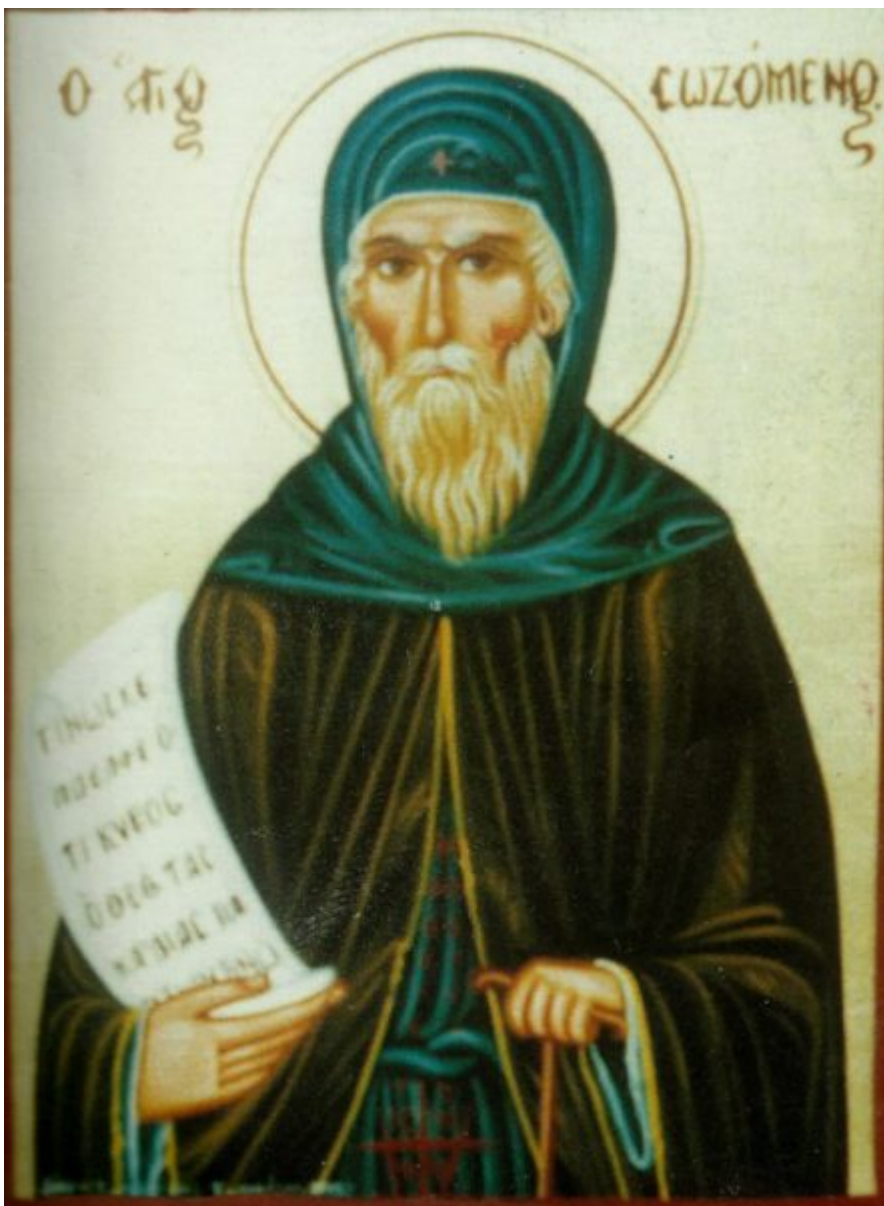
Ο όσιος εορτάζεται στις 20 Νοεμβρίου **(5)**.

Απολυτίκιον

Τοις πίστει προστρέχουσι, Σωζόμενε τρισόλβιε,
τη σορώ των λειψάνων σου, και προσκυνούσι πιστώς
του είδους εμφέρειαν, άφεςιν των πταισμάτων
και σωμάτων την ρώσιν, δώρησαι θεοφόρε
και παντοίων κινδύνων και παθών αρρωστίας

παντας εκλύτρωσαι⁶.

1. Βλ. Γ. Κάκκουρα, «Ο άγιος Σωζόμενος», Πνευματική Έπαλξη 44, (Οκτώβριος-Δεκέμβριος 2001) 190-191.
2. Βλ. Καππαή, Οι επονομαζόμενοι «Αλαμάνοι» Άγιοι της Κύπρου, σσ. 232-235. Βλ. και προηγούμενο κεφάλαιο στην παρούσα μελέτη, «Ο όσιος Αυξέντιος».
3. ΚΣ. σσ. 108-109.
4. Ν. Κληρίδη, «Ο άγιος Σωζόμενος. Προλεγόμενα και κείμενον της Ακολουθίας». Κυπριακαί Σπουδαί 2 (1938) 105-120.
5. Κύπρια Μηναία, τ. Γ' (Νοέμβριος), Λευκωσία 1996, σσ. 172-181.
6. ΚΣ, σ. 103.

*Από το βιβλίο «Καρπασία Χερσόνησος Αγίων», της Ιεράς Επισκοπής Καρπασίας,
Λευκωσία 2021.*